

Călătorie în Cuba - raport 4

Perioada
16 iulie 2009 -27 iulie 2009

A patra vizită în Cuba s-a desfășurat între 16 și 27 iulie 2009 și a continuat să dezvolte rețeaua stabilită anterior de APD, prin furnizarea de echipamente IT și bani dizidenților. Pe parcursul zilelor petrecute în capitala Cubei, Havana, echipa de proiect a contactat noi dizidenți, lărgind astfel rețeaua creată în interiorul acestui proiect.

Vladimiro Roca a fost primul dizident cu care s-a întâlnit echipa de proiect. Locuind singur, într-o zonă liniștită, dar greu accesibilă turiștilor, Vladimir Roca este unul dintre cei mai activi membri a unei mișcări recente de inițiativă civică „Red” (Rețeaua cubaneză de comunicatori comunitari). Sinceritatea și demnitatea Lui Vladimir Roca caracterizează pe deplin această inițiativă, pe care echipa de proiect a reușit să o cunoască mai bine pe parcursul vizitei. „Red” avea în momentul vizitei doar câteva luni de activitate, dar rezultatele depășeau așteptările. Existentă la nivel național, „Rețeaua” se bazează pe activitatea a două grupuri: animatori și comunicatori. Primi sunt cei care interacționează cu cetățenii cubanezi și depun eforturi foarte mari pentru a-i încuraja să se implice sau, măcar, să spună care sunt problemele lor. Luând în considerare faptul că majoritatea cubanezilor sunt extrem de reticenți în a-și comunica problemele sau nevoile autorităților din cauza posibilelor consecințe represive, munca animatorilor este esențială. Ei devin intermediari și transmit mesajul autorităților, dar, mai ales, reușesc să convingă cetățenii să-și depășească temerile.

Unul dintre primele newslettere ale „Red” prezintă situația dezastruoasă a unui bazin public de înot din orașul Arroyo Naranjo. Articolul era însoțit și de imagine care demonstau afirmațiile prezentate. Vladimir Roco a precizat faptul că după publicarea acestui newsletter și distribuirea lui, prin Internet, autoritățile au luat măsurile necesare pentru restaurarea bazinului. Una dintre cele mai importante consecințe benefice ale „Red”, menționează Vladimir Roco, este încercarea autorităților de a îmbunătăți situațiile prezentate în newsletter, ameliorând astfel viața cubanezilor.

În ciuda succesului și a planurilor de viitor, „Red” este în continuare dependentă de ajutorul extern, ca urmare a politicii represive pe care statul cubanez o are față de dizidenți.

„Red” are propriul website: <http://redcubanacc.blogspot.com> unde puteți găsi știri, articole și fotografii ale problemelor sociale din Cuba.

Martha Beatriz Roque Cabello este a doua persoană vizitată de echipa de proiect și, fără îndoială, una dintre cele mai curajoase dizidente din Cuba. Fondatoare a „Red”, Martha Roque trăiește într-un apartament înghesuit dintr-un cartier îndepărtat al Havanei, ușa în ușa cu doi membri activi ai securității cubanezi, care o agresează atât verbal, dar și fizic. Acesta este unul dintre motivele pentru care atât ferestrele cât și ușa ei sunt protejate de gratii și de geamuri duble. Ca în cazul tuturor dizidenților întâlniți pe parcursul acestei vizite, și Martha Roque a ales să-și închidă ușa cu lacătul. Pe ușa ei stă scris „ En Cristo hay libertad” (În Hristos este libertate), în timp ce autoritățile au avut grijă să picteze portretul lui Fidel pe peretele din fața casei. Apartamentul ei este plin de cărți și diplome care demonstrează lupta de o viață pentru dezvoltarea societății civile în Cuba. Martha Roque este, de altfel, fondatoarea Institutul Independent al Economisților din Cuba și liderul Asociației pentru Promovarea Societății Civile.

Până în 1987, Martha Roque a predat economia la Universitatea din Havana, dar după acest an nu a reușit să se mai angajeze ca urmare a politicii represive întreprinse de stat împotriva dizidenților. Martha Roque a fost arestată și închisă de două ori, ultima dată în 2003, la vârsta de 57 de ani. Atunci a primit o pedeapsă de 20 de ani pentru realizarea unui website pe un domeniu de găzduire nord-american, unde a prezentat câteva articole privind realitatea cubaneză, și pentru stabilirea de contacte cu organizațiile americane care sprijineau democratizarea insulei. Sentința ei este cea mai bună dovadă pentru modul în care regimul cubanez percepe libertatea de exprimare ca un atac asupra siguranței statului. După un an petrecut în închisoarea, Martha Roque a fost eliberată din cauza sănătății șubrede, dar sentința nu a fost revocată.

Ca și Vladimiro Roca, este una dintre fondatoarele „Red” și unul dintre cei mai importanți animatori ai săi. Aceștia reprezintă de altfel puntea de legătură între societate și Internet, deoarece ei sunt cei care prelucrează informațiile primite de la comunicatori în newslettere care ajung de fiecare dată la mai mulți cubanezi. Animatorii organizează, de asemenea, și seminare organizate în grupuri de lucru cum sunt gramatica și geografia. Martha Roque insistă asupra faptului că sistemul educațional cubanez nu face decât să creeze cetățeni nepregătiți, subliniind faptul că majoritatea cubanezilor au probleme gramaticale sau cunoștințe limitate în multe domenii de bază. Ea subliniază faptul că una dintre intențiile regimului este să își educe cât mai slab cetățenii pentru a-i lipsi de mijloacele necesare opoziției. Această situație este întărită de faptul că cetățenii cubanezi nu au acces la alte surse de

informație decât mass-media națională, puternic politizată. Martha Roque este foarte încântată de faptul că, de la lună la lună, grupurile de lucru se măresc, iar acesta este primul pas pentru ca cetățenii cubanezi să-și piardă frică și să fie liberi.

Puteți afla mai multe despre activitate ei pe <http://marthabeatrizinfo.blogspot.com/>.

Lourdes Esquivel este a treia persoană vizitată de echipa de proiect. Soție și mamă de dizidenți politici, ea locuiește în afara Havanei, într-o zonă săracă și greu accesibilă turiștilor. Lourdes Esquivel povestește cum soțul său, Ernesto Diaz Esquivel, a fost arestat pe 11 iunie 2009, după ce a făcut o plângere împotriva unui polițist care l-a împușcat pe el și l-a bătut și pe el și pe fiul său, în timp ce participau la o reuniune într-o casă particulară.

Cazul celor doi deținuți este, din păcate, unul reprezentativ pentru modul în care procesele cubaneze nu oferă nicio șansă de apărare cetățenilor cubanezi, reprezentând doar un instrument în plus prin care drepturile lor sunt încălcate fără drept de apel.

Teresita de Paz Ruiz este văduva unui dizident politic care și-a petrecut cea mai mare parte din viață în închisoare. Ea locuiește singură, chiar peste drum de Ambasada Germaniei. Teresita de Paz Ruiz povestește despre perioada în care soțul său a fost ambasadorul Cubei în Țările de Jos, înainte de orientarea regimului către socialism. Manifestându-și opoziția față de această poziție, soțul său a fost închis pentru 23 de ani. Odată cu ieșirea din închisoare, a pus bazele Comitetului pentru Drepturile Omului, cu scopul de a-i ajuta pe cei care nu puteau să se apere și ale căror drepturi erau constant încălcate. Teresita de Paz Ruiz încearcă să continue munca începută de soțul său, dar ca și în cazul celorlalți dizidenți, este dependentă de ajutorul financiar internațional.

Elizardo Sanchez este considerat unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai opoziției cubaneze și unul dintre cei mai buni cunoscători a istoricului mișcărilor întreprinse de dizidență. El insistă în discuțiile sale pe faptul că, dacă în urmă cu 20 de ani, erau mii de prizonieri politici în Cuba și doar câteva zeci de dizidenți, în prezent există 200 de prizonieri politici (60 recunoscuți de Amnesty International ca prizonieri ai conștiinței) și mii de dizidenți activi. Elizardo Sanchez precizează și faptul că opoziția cubaneză este unită și a reușit să crească semnificativ în ultimii ani, odată cu apariția unor organizații ca: „Agenda pentru tranziție” (condusă de Martha

Beatriz Roque și Vladimiro Roca), „Toți uniți” (condus de Elizardo Sanchez) și „Mișcarea creștin-democrată” (condusă de Oswaldo Paya).

Acest membru al opoziției cubaneze crede că doare Uniunea Europeană poate determina anumite schimbări democratice ale regimului Castro și că, cel mai probabil, Raul Castro va încerca să instaureze o dinastie Castro. Elizardo Sanchez consideră că dezvoltarea societății civile este cea mai importantă măsură pentru democratizarea regimului cubanez.

Oscar Mario Gonzalez este unul dintre cei mai importanți jurnaliști independenți din Cuba. În vârstă de 65 de ani, a petrecut un an și jumătate în închisoare, fără să primească explicații și fără proces. El se expune de fiecare dată acestui pericol când publică în revistele din străinătate și este un exemplu pentru orice tânăr jurnalist care alege această meserie din convingere. Oscar Gonzales vorbește despre convingerea de a scrie ca o necesitate spirituală profundă, dar ca și un drept cetățenesc la care nu are de gând să renunțe. Articolele sale sunt publicate în reviste străine ca „Extranjero” sau „Primavera de Cuba” (www.primaverdacuba.org).

Jurnalistul crede că dubla moralitate caracterizează cel mai bine situația din Cuba, poporul insulei nu mai crede în discursul oficial, dar se preface că ascultă. Oscar Gonzales crede că nimeni nu poate fi neutru și, în ciuda unei toleranțe reduse a autorităților față de dizidenți, aceștia sunt arestați fără justificare în momentul în care devin prea vizibili.

Oscar Gonzales este convins de faptul că nu există șanse reale de democratizare în interiorul regimului cubanez, deoarece liderii săi sunt prea izolați și indiferenți față de problemele reale care nu îi afectează. Jurnalistul insistă și pe faptul că majoritatea cubanezilor cred că este inutil să lupte pentru schimbare atât timp cât acest lucru le va amenința siguranța lor și a familiilor lor, iar tinerii care ar putea să aducă cu adevărat schimbarea sunt interesați doar să părăsească țara. Și Oscar Gonzales crede că o dinastie Castro va fi instalată, dar cu toate acestea continuă să creadă că un viitor mai bun pentru Cuba este posibil.